

Dobitnica Nobelove nagrade za književnost za 2018. godinu je poljska književnica Olga Tokarczuk, a dobitnik za 2019. austrijski je književnik Peter Handke, objavila je u četvrtak Švedska akademija.

Kako se ističe u obrazloženjima, Olga Tokarczuk nagrađena je za "narativnu imaginaciju koja enciklopedijskom strašću predstavlja prelaženje granica kao oblik života", a Peter Handke za "utjecajan rad u kojemu je lingvističkom inventivnošću istraživao periferiju i specifičnost ljudskoga iskustva".

Odluku o dodjeli nagrade donio je prošireni odbor u kojemu su bila četiri člana Akademije i pet vanjskih stručnjaka.

Ove su godine dodijeljene dvije nagrade jer je Švedska akademija prošle godine, prvi put nakon sedamdeset godina, odlučila odgoditi proglašenje dobitnika Nobelove nagrade za književnost zbog skandala vezanog uz seksualno zlostavljanje.

Nagrada se dodjeljuje od 1901.

Dobitniku Nobelove nagrade za književnost pripadaju novčana nagrada, diploma i medalja, na kojoj su ugravirane riječi iz Vergilijeve Eneide: *Inventas vitam juvat excoluisse per artes* (odnosno, "oni koji su svojim znanjem učinili život na zemlji boljim").

Od 1901. do danas Nobelova nagrada dodijeljena je 110 puta, a primilo ju je 114 laureata, od čega 14 žena. Prvi dobitnik bio je francuski pjesnik i filozof Sully Prudhomme.

Prosječna dob laureata je 65 godina, a najmlađi dobitnik do danas je Rudyard Kipling, najpoznatiji po "Knjizi o džungli", koji je Nobelovu nagradu dobio 1907. u dobi od 41 godine. Stotinu godina poslije njega, 2007., nagradu je dobila 88-godišnja Doris Lessing, do danas najstarija dobitnica Nagrade.

Za razliku od ostalih kategorija, nagrada za književnost dvjema osobama dodijeljena je samo četiri puta: 1904. Fredericu Mistralu i Joseu Echegarayu, 1917. Karlu Gjellerupu i Henriku Pontoppidanu, 1966. Shmuelu Agnonu i Nelly Sachs te 1974. Eyvindu Johnsonu i Harryju Martinsonu.

Prva žena kojoj je dodijeljena Nobelova nagrada bila je Švedanka Selma Lagerloef. Nagradu je primila 1909., a pet godina poslije izabrana je u Švedsku akademiju koja dodjeljuje Nobelovu nagradu za književnost.

Ta nagrada nikome nije dodijeljena dva puta, a do danas su je odbile dvije osobe: Boris Pasternak, dobitnik 1958., isprva je nagradu prihvatio, ali su ga poslije sovjetske vlasti prisilile da je odbije te 1964. Jean Paul Sartre, koji je odbijao sva službena priznanja.

Dobitnici su autori različitog jezičnog i kulturnog podrijetla, bez obzira na to je li riječ o već proslavljenom ili o nepoznatom književniku.

Nobelova nagrada za književnost dodijeljena Olgi Tokarczuk za 2018. i Peteru Handkeu za 2019.

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Četvrtak, 10 Listopad 2019 15:28

Objavljeno: Četvrtak, 10 Listopad 2019 15:28

Najviše dobitnika nagrade, 29, pisalo je na engleskom jeziku, a slijede francuski, njemački i španjolski. Trojica nobelovaca pisala su na dva jezika - Rabindranath Tagore pisao je na bengalskom i engleskom, Samuel Becket na francuskom i engleskom, a Joseph Brodsky poeziju je pisao na ruskom, a prozu na engleskom jeziku.

Osim prošle godine, nagrada za književnost nije dodijeljena 1914., 1918., 1935., 1940., 1941., 1942. i 1943. godine.

Zadnjih deset dobitnika nagrade za književnost su Kazuo Ishiguro, Bob Dylan, Svetlana Alexievich, Patrick Modiano, Alice Munro, Mo Yan, Tomas Transtroemer, Mario Vargas Llosa, Herta Mueller i Jean-Marie Gustave Le Clezio.

(Hina)

